

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХІ СТОЛІТТЯ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ

Піщевська Елеонора Володимирівна

кандидат історичних наук,

доцент кафедри практичної та клінічної психології,

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

м. Одеса, Україна

Тенденції розвитку першої половини ХХІ століття стали часом складання нової цивілізаційної ситуації, в якій концепція психологічного благополуччя є предметом наукового та соціального інтересу. Вони також є підґрунтям розвитку нової політики вивчення та дослідження цього питання. Це питання у сфері уваги охорони здоров'я, психології, соціології, політології.

Дослідженнями психологічного благополуччя займаються: Європейські дослідження з проблем якості життя; Європейське соціальне дослідження; дослідження здоров'я, старіння і виходу на пенсію, що охоплює країни Європейського союзу (ЄС) і Швейцарію; Техніко-економічне обґрунтування індикаторів благополуччя.

Аналіз історіографічної бази дослідження дає змогу виявляти формування на основі різних етнічних, соціальних, культурних, географічних, мовних тощо чинників залежну від них систему цінностей, цілей і переконань, прояв цих чинників у поведінці людини. Для різних етнічних і національних груп індекс психологічного благополуччя має різну структуру. детермінанти та чинники психологічного благополуччя можуть бути різними з огляду на пріоритетні історичні та теперішні проблеми кожного суспільства.

У ХХІ столітті комп'ютерних і біотехнологій головними продуктами економіки стануть тіла, мізки та інтелект, у зоні високого ризику опиняться багато професій. На думку Ю.Н. Харарі, ХХІ століття знаменується черговою когнітивною революцією, унаслідок якої на зміну епохи Homo Sapiens прийде епоха Homo Deus, людині, яка не хоче випасти з обійми, необхідно буде все життя навчатися і досить часто перенавчатися [1].

Несприятливі ефекти сучасних соціальних мереж стосуються впливу на психологічне благополуччя (соціальні взаємодії, емоції, самооцінка). Соціальні мережі в першій половині ХХІ століття є

соціальним явищем, що впливає на суспільство та окрему особистість. За даними Global Digital Statshot кількість користувачів соціальних мереж у світі перевищила 3 млрд. Доступ до Інтернету мають 3,819 млрд осіб (на 0,2% більше, ніж у квітні), що становить понад 51% населення планети.

Основними причинами використання інтернету люди називають пошук інформації (60,9% респондентів назвали це головною причиною онлайн-життя), спроби залишатися на зв'язку з друзями та сім'єю (56,6%), перегляд відео та фільмів (52,3%). На четвертому місці (51,9%) – отримання інформації про новини та події, а на п'ятому – пошук порад, як щось зробити.

У звіті Global Digital Statshot також представили інформацію про популярність соцмереж в Україні. 80% респондентів з України повідомили, що використовують Telegram для читання новин. Натомість у світі цим сервісом загалом користуються лише приблизно 10% інтернет-користувачів. Відсутність детальних даних про патерни світового використання Telegram у Digital 2024 може опосередковано свідчити про те, що отримати достатньо репрезентативні дані, які б показували, як люди використовують Telegram, неможливо.

Е. Кросс, П. Вердуйн, Е. Деміральп, Х. Шаблек, Н. Лін та інші дослідники цієї проблеми доходять висновку, що Фейсбук є фактором, який підриває індивідуальне психологічне благополуччя. Facebook щомісяця користуються більше 2 млрд. людей, причому здебільшого з мобільних пристроїв (87%). 59% зареєстрованих у соцмережі заходять у неї щодня. 44% користувачів вказали себе в профілі як жінки, 56% – як чоловіки [2].

У дослідженні Коломієць Я.Ю. «Концепція “Другої усності” В. Онга та ретрайбалізація суспільства через соціальні мережі у XXI столітті» ретрайбалізації суспільства через соціальні мережі обґрунтовано припущення, що збільшення можливостей з комунікації з використанням соціальних мереж призвело до виникнення в мережі інтернет різноманітних спільнот за інтересами та формування нової інформаційної культури [3].

Безсумнівно, тенденції першої половини XXI створюють нову реальність, що несе позитивний і негативний початок. Розвиток біотехнологій, удосконалення інформаційних технологій, несприятливі ефекти сучасних соціальних мереж, «суперництво» з людиною штучного інтелекту, можливості штучного інтелекту контролювати розум людини, формування нового ринку професій з неминучістю призведуть до змін детермінант і чинників психологічного добробуту та несприятливого впливу на психологічне благополуччя людей.

Література:

1. Харарі Ю.Н. Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього. Х. : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля». 2016. 544 с. ISBN 978-617-12-1531-3.
2. Kross E., Verduyn P., Demiralp E. et al. Facebook use predict declines in subjectiv wel-being in yong adults. *PloS One*. 2013. V.8(8):e69841
3. Opacka A. Śladami oralności: w kręgu ongowskich inspiracji. Katowice: Wyższa Szkoła Zarządzania Marketingowego i Języków Obcych; Agencja Artystyczna PARA, 2006. P. 378.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-496-5-12>

ШВЕДСЬКИЙ ПІДХІД ДО МОДЕЛІ ДЕРЖАВИ ЗАГАЛЬНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Тимченко Дмитро Михайлович

*лаборант кафедри педагогіки та психології,
Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова,
магістрант спеціальності «Політологія»
філософського факультету,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Взаємозалежність місця індивіда в соціумі та його психологічного благополуччя є одним із основних питань сучасних досліджень соціальної психології. Можна стверджувати, що існує безпосередній зв'язок між добробутом суспільства та окремого індивіда, адже більшість категорій, які ми пов'язуємо з поняттям «благополуччя» так чи інакше є проявами особливостей соціального положення людини. Сюди входять як особистісно-соціальні цінності, як відносини індивіда із сім'єю, так і наявність сталих соціально-зумовлених суспільних зв'язків, чи такі явища як успіх (в тому числі і фінансовий) або прагнення до поваги чи визнання – це все якості, що є результатом сукупності ролей та місця індивіда у соціумі.

Щодо матеріальних категорій, які безпосередньо відносяться до категорії «благополуччя», то сюди належать матеріальний добробут, здоров'я та безпека людини [1, с. 95]. Додаючи ті соціально-зумовлені категорії про які уже було сказано, ми отримуємо сукупність об'єктів